

VAGGERYDS
KOMMUN

STRATEGISK PLAN OCH BUDGET 2025 – Förslag från Oppositionen

MED PLAN 2026-2027

Kommunfullmäktige
Diariernr:

Innehåll

Oppositionens förslag	3
Inledning	3
Strategin för 2025-2027	4
Investering och exploateringsbudget 2025 med plan 2026-2027	7

Oppositionens förslag

Inledning

Kommunens ekonomi står för stora utmaningar, präglade av en osäker omvärld och en rad ekonomiska faktorer som sätter press på den lokala ekonomin.

Befolkningsutvecklingen, ekonomiska påfrestningar och ökade krav på välfärden är några av de mest centrala frågorna som vår kommun måste hantera.

Vi i oppositionen är väl medvetna om det ekonomiska läget i kommunen måste och vara återhållsamma med nya åtaganden.

Nya satsningar inom skola, vård och omsorg måste göras med omsorg samtidigt som effektiviseringar i den övergripande organisationen måste göras.

Att fortsätta utveckla landsbygdsskolorna och stärka deras roll i kommunen. Skolorna skall erbjuda samma moderna och kvalitativa undervisningsmiljö som skolorna i våra tätorter.

Vi står även inför klimat- och miljöutmaningar. Vi har behov att anpassa våra energisystem och byggnationer till en mer hållbar framtid.

Den budget som majoriteten (MoS) presenterar visar ett lågt överskottsmål, vilket kommer hämma tillväxten och utvecklingen i kommunen. Detta leder till att nödvändiga investeringar i skola, omsorg och infrastruktur måste skjutas på framtiden

Vårt budgetförslag planeras utifrån faktiska förutsättningar. Eventuella statliga, tillfälliga bidrag till kommunerna går inte att förutse och ska då inte heller ses som en del i kommunens löpande ekonomiska cykel. Att som (MoS) räkna in realiserade reavinster i sin budget anser vi bryter mot god redovisningssed.

Offentlig budgetering, bygger på transparens mot medborgare och beslutsfattare. Från (MoS) sida kan vi se medveten underestimering för att sedan ta in dem i framtida tilläggsbudgetar. Detta är i strid med de moraliska och etiska principer som bör styra demokratiska processer. Dessa sk ”politiska vinster” skadar politikens trovärdighet.

Med ett samlat ansvar för helheten så tvekar vi inte att vara återhållsamma och stå förberedda när utvecklingen kräver det. Vi anser att vår kommun behöver en budget med både gas och broms. Vi behöver ställa om så vi kan ha mer personal i första linjen, som ute i skolor och i äldreomsorgen, men samtidigt måste man effektivisera i övergripande organisation.

Det finns idag uppenbara brister i hur kommunens interna organisation är uppbyggd och arbetar och det finns ett stort behov av att stärka den samordnade styrningen – på såväl kommunledningsnivå som hos de kommunala nämnderna med respektive förvaltningar.

Vi vill härmed lägga en framåtriktad budget som bidrar till den trovärdighet som behövs för den ekonomiska politiken, men också till stabilitet i vår kommuns ekonomi.

Vi vill lyfta fram, att vi tillför 18.3 Mkr extra i driftbudgeten och en minskad investeringsgrad de närmaste åren.

Från vår horisont handlar det om: En fortsatt satsning på välfärdstjänster och en ökad kvalitet i skolan, en satsning på underhåll av våra anläggningar, fastigheter och vägar, en något lägre investeringstakt, höjda miljöambitioner med en hållbarhetsstrategi över tid.

Strategin för 2025-2027

Oppositionens förslag till strategi och prioritering är i korthet följande:

- **Oförändrad skattesats/kommunalskatt under mandatperioden**
- **Lönepåslag på 3,5% 2025**
- **Bostadsbyggande i hela kommunen. Särskilt satsningar på Bondstorp, Klevshult, Hok och Svenarum. Detta skall kombineras med satsning på landsbygdsskolorna i dessa orter, och ingen avveckling eller nedläggning såsom MoS aviserar i sin lokalplan för 2025-2030.**
- **Fortsatt arbete med energieffektiviseringar under 2025**
- **Utbyggnad av VA-nät: Bygga ut eller förbättra ledningsnätet genom att hitta alternativa lösningar för gemensamhetsanläggningar till det kommunala VA-systemet i hela kommunen.**
- **Riktade insatser för ökad måluppfyllelse och ökat stöd för det elevsociala arbetet som ger ökad trygghet i skolan.**
- **Simskola för alla.**
- **Ökade öppettider på våra bibliotek, sim- och sporthallar.**
- **Överskott och intäkter av engångskaraktär i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar**
- **Ökade satsningar inom vård och omsorg som konsekvens av EU's nya arbetsdirektiv.**
- **Se över nuvarande budgetmetod PFÖ som metod inför kommande budgetarbete.**

Nedan redovisar vi punkt 1 – 12 och skall jämföras med majoritetens punkter.

Dessa punkter skall ses som yrkanden från opposition och föreslås till kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige.

Punkt 13 - 15 är tilläggsyrkande från oppositionen.

1. Budget för år 2025 med planer 2026–2027 för Vaggeryds kommun. Dokumentet innehåller övergripande lokala mål för hållbar utveckling och politiska strategier, mål för organisationens resurser så som finansiella mål, arbetsgivarpolitiska mål och mål för egna miljöarbetet.

Vi delar MoS förslag om övergripande mål för hållbar utveckling. Vi delar inte fullt ut de politiska strategierna. Vi delar inte de finansiella målen fullt ut.

Vi yrkar på att överskottsmålet ska vara minst 2,7 procent 2025 och 3.0 över hela mandatperioden.

2. Resultat-, balans- och kassaflödesbudget för åren 2025 - 2027 enligt nedanspecifikation

I och med att vi befinner sig i opposition framläggs inte ett ur finansiellt hänseende totalt budgetförslag, men likväl en komplett resultat- och driftsbudget för det kommande året 2025 samt en investeringsbudget för de kommande åren.

Notera att vi föreslår andra prioriteringar av medel till styrelse och nämnder jämfört med majoriteten. Budgetöverskott med 2,7 % resultatmål ger **29,6 Mkr**.

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2025

Resultatbudget, mnkr	2025	2026	2027	OPP förslag 2025
Verksamhetens intäkter	171,0	171,0	174,0	171,0
Verksamhetens kostnader	-1 179,8	-1 202,5	-1 249,4	-1 172,8
Avskrivningar	-63,1	-69,9	-72,4	-63,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 071,9	-1 101,4	-1 147,8	-1 064,9
Skatteintäkter	832,0	860,0	894,0	832,0
Generella statsbidrag och utjämning	270,0	280,0	291,0	270,0
Resultat före finansnetto	30,1	38,6	37,2	37,1
Finansiella intäkter	6,3	6,3	6,3	6,3
Finansiella kostnader	-13,8	-13,7	-19,8	-13,8
Resultat efter finansnetto	22,6	31,2	23,7	29,6

3. Driftsbudgeten för år 2025 om 1072,6 miljoner kronor fastställs per nämnd enligt nedan fördelning:

I tabellen nedan visas driftbudgetramarna för 2024 enligt oppositionens förslag jämfört med MoS förslag. Det är en ökning med 2,3 procent jämfört med 2024 års budget.

Budgetramar (tkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Förändring 2025 vs 2024	Förändring %	OPP. Förslag 2025	OPP. Förslag 2025 vs 2024
Valnämnd	325	325	325	325	0	0,0%	325	0
Revisionsnämnd	908	908	908	908	0	0,0%	908	0
Överförmyndare	1 415	1 415	1 415	1 415	0	0,0%	1 415	0
Kommunstyrelsen	75 151	76 607	76 607	76 607	1 456	1,9%	76 641	1 490
Försörjningsstöd	13 592	14 618	14 712	14 897	1 027	7,6%	14 618	1 027
Räddningstjänst	16 362	16 835	16 835	16 835	473	2,9%	17 788	1 426
Teknisk nämnd	48 153	49 610	49 390	51 170	1 457	3,0%	49 310	1 157
Miljö- och byggnämnd	6 153	6 529	6 529	6 529	376	6,1%	6 229	76
Barn och utbildningsnämnd	507 098	505 428	505 651	505 580	-1 670	-0,3%	495 560	-11 538
Kultur och fritidsnämnd	37 932	39 417	39 417	39 417	1 485	3,9%	40 027	2 095
Socialnämnd	329 954	341 493	341 361	349 168	11 539	3,5%	340 174	10 220
Central lönepott	11 791	22 934	22 934	22 934	11 143		22 934	11 143
Finansförvaltning	192	2 908	2 912	26 724	2 716		6 139	5947
Nämndbudget	1 049 026	1 079 027	1 108 583	1 161 109	30 002	2,9%	1 071 991	

4. Budgeten för år 2025 fastställs utifrån nedan fördelning ”steg för steg”:

Nedanstående tabell ger en bild av hur oppositionen vill fördela medel mellan nämnderna i förhållande till de medel som avsatts i majoritetens budgetförslag.

Budget 2025 ” steg för steg”	Belopp (tkr)	OPP förslag 2025
1. Aktuell budget 2024	1 049 026	1049 026
2. Resursfördelningsmodeller	-5 923	-5 923
3. Central lönepott 3,5 % inklusive helårseffekt av avtal 2024	26 475	26 475
4. Strukturförändringar hyror	3 249	3 249
5. Kapitaltjänst	-2 569	-2 569
6. Ändring av budgettram	12 000	18 235
7. Rättelser	0	0
8. Finansiering (intäktskrav försäljning av exploaterings mark)	-3 231	0
9. Effektiviseringskrav	0	-16 602
Nämndernas ramar 2025	1 079 027	1071 991
Skatter och generella statsbidrag (utjämning)	1 101 627	1101 627
Resultat	22 600	29 559
Andel av skatter och generella statsbidrag	2,1 %	2,7 %

5, Ändring av budgettram fastställs enligt nedan tabell:

Politiska prioriteringar om 18,3 miljoner kronor fastställs enligt nedan:

Nedanstående tabell ger en bild av hur oppositionen vill prioritera mer pengar till nämnderna i förhållande till de medel som avsatts i (MoS) budgetförslag. Det är viktigt att förstå att de siffror som anges avser totalt extra satsningar.

Ett antal incidenter och oroande händelser på och i anslutning till våra skolor har tydliggjort bristen på samordning gör att vi vill satsa på det elevsociala arbetet.

Vi ser med oro på utvecklingen där fler och fler av våra mindre skolenheter, främst på landsbygden, läggs ner eller ombildas. Därav vill vi satsa ytterligare på landsbygdsutveckling dvs utökad kvalitet i skolan och

Oppositionens prioriteringar är på 18 Mkr jämfört med Mos 12 Mkr

Ändring av budgettram bygger på nämndernas äskande. Tilldelad budget hanteras inom nämnd.

Specificering av ändring av ram	Belopp (tkr)	OPP förslag 2025	OPP Beskrivning, budget kompensation för
Kommunstyrelsen	800	2 350	Digitalisering (1000 tkr) Ökad kost. friskvård (700 tkr) Arbetsskor (350 tkr) Tolkkostnader (100 tkr) Feriepraktik (200 tkr)
Räddningstjänst	400	1 275	Personalrekrytering (75 tkr) Drift kopplad till krisberedskap (1200 tkr)
Teknisk nämnd	500	200	Utökad kostnader för feriepraktikanter (200 tkr)
Miljö- och byggnämnd	300	0	

Barn och utbildningsnämnd	2 000	2 200	Insatser för måluppfyllelse och elevsocialt arbete (2000 tkr) Marknadsföring Fenix (200 tkr)
Kultur och fritidsnämnd	1 000	1 510	Utökad simskola (300 tkr) Sommarkul (250 tkr) Bibliotek Vgd (60 tkr) Badplats o vandringsleder (150 tkr) Bokning och konferensfunktion på Fenix 2 (150 tkr) Ökad öppethållande simhallar o bibliotek (600 tkr)
Socialnämnd	7 000	10 700	Arbetstidsdirektiv. (10 000 tkr) Barnhandläggare (700 tkr)
Summa	12 000	18 235	

Investering och exploateringsbudget 2025 med plan 2026-2027.

6. Vi föreslår anta investeringsbudget 2025 med plan 2026-2027 enligt nedan specifikation. I tabellerna visas även utblick för åren 2028-2030, vilket pekar på en inriktning.

Mer detaljerad specifiering av investeringsbudgeten finns i bilaga 1 Investering och exploateringsbudget 2025 med plan 2026-2027.

- Vår investeringsram för skattefinansierade verksamheter 2025 -2027 uppgår till 735,3 miljoner kronor. Detta skall jämföras med (MoS) 880,6 miljoner. Dvs en skillnad på – 145,2 miljoner.
Vi ser (Mos) förslag som ett ekonomiskt vågspel, med stora risker som riskerar långvariga problem för kommunens ekonomi. En minskad investeringstakt är ett strategisk val för att säkra långsiktig ekonomisk stabilitet.
- Investeringsramar för taxefinansierade. Ingen förändring föreslås jämfört med majoritetens förslag.
- Investeringar inom exploateringsverksamheten. Ingen förändring föreslås jämfört med majoritetens förslag.

Skattefinansierade investeringar

Investeringar per nämnd	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Utblick 2028	Utblick 2029	Utblick 2030
Kommunstyrelsen	9 186	6 750	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200
Kommunstyrelsen Opp. förslag	9 186	6 750	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200
Räddningstjänsten	5 650	2 700	2 760	4 300	3 950	4 100	8 000
Räddningstjänsten Opp. förslag	5 560	2 700	2 760	4 300	3 950	4 100	8 000
Teknisk nämnd	138 487	249 615	275 550	292 900	281 950	275 000	163 150
Teknisk nämnd Opp. förslag	138 487	249 615	186 000	236 000	364 950	278 000	163 150
Kultur och fritidsnämnden	8 153	6 845	7 325	9 320	5 520	6 220	6 220
Kultur och fritidsnämnden Opp. Förslag	8 153	6 845	7 325	9 320	5 520	6 220	6 220
Barn och utbildningsnämnden	4 620	2 995	2 075	4 075	4 075	4 075	4 075
Barn och utbildningsnämnden Opp. förslag	4 620	2 995	2 075	4 075	4 075	4 075	4 075
Socialnämnden	8 307	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Socialnämnden Opp. förslag	8 307	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Miljö och byggnadsnämnden		500	0	0	500		
Miljö och byggnadsnämnden Opp. förslag		500	0	0	500		

Summa	174 903	270 905	293 410	316 295	301 195	295 095	187 145
Summa Opp. förslag	174 903	270 905	203 860	259 395	371 195	296 675	185 725

Affärsdrivande verksamhet (VA)

Affärsdrivande verksamhet (VA)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Utblick 2028	Utblick 2029	Utblick 2030
Teknisk nämnd (VA-verksamheten)	31 900	35 050	10 750	34 500	33 900	21 700	18 000
Summa	31 900	35 050	10 750	34 500	33 900	21 700	18 000

Exploateringsverksamhet

Total exploateringsverksamhet	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Utblick 2028	Utblick 2029	Utblick 2030
Projekt Flera Exploatering	-28 300	-44 450	-9 650	-2 150	2 400	-950	-250
Logpoint	-48 750	-54 100	-16 000	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Detaljplan Ålen Vaggeryd		1 200	0	0	0	0	0
Östra Strand	25 500	-500	-7 000	-6 200	-7 200	-6 000	-4 000
Elektrifiering kombiterminal Båråmo			18 000	7 000	0	0	0
KS ospecificerat - Markinköp och tomtförsäljning	25 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Bratteborg 2:6 52 hektar, (Norr om travbanan)		0	0	0	0	0	0
Yggen		25 000	0	0	0	0	0
Trolleberget, Skillingaryd		0	0	0	0	0	0
Östra Torget Skänkelund		6 000	2 000	0	0	0	0
Projekt - Hok 2:110 förskola (anläggningstillgångar)	1 800	2 000	0	0	0	0	0
Summa	-24 750	-29 850	22 350	15 650	12 200	10 050	12 750

Not: VA-verksamheten kan investera med egna medel upp till 8 mnkr. Nya Va-nät finansieras med anslutningsavgifter. VA-verksamhetens investeringsnivå har legat och kommer att ligga över självfinansieringsnivån under kommande år, vilket medför att den ekonomiska skulden ökar i balansräkningen. Nivån på taxor inom verksamheten justeras årligen i kommunfullmäktige beslut för att finansiera driftverksamheten. Högre investeringsnivåer leder med viss eftersläpning till högre taxa. VA-kollektivet har 2023-12-31 låneskuld om 240 mnkr.

- Utdebiteringen för 2025 fastställs till 21:49 öre per skattekrona, vilket är oförändrad nivå jämfört 2024.
- Kommunstyrelsen har under 2025 rätt att ny upplåna, det vill säga öka kommunens skulder med totalt 100 miljoner kronor.
- Nämnderna får i uppdrag att ta fram programbudget för 2025 innefattande mål för 2025 samt verksamhetsplan för 2025 utifrån ekonomiska anslag och politiska mål. Delges Kommunfullmäktige 3 februari 2025.
- Kommunfullmäktige beslutar att utdelningen om 2,5 miljoner kronor till Vaggeryds kommun från Vaggeryds Energi AB är oförändrat 2025.
- Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften på beviljad förpliktelse förblir oförändrad om 0,25 % för Vaggeryds Energi koncern AB. För Vaggeryd Skillingaryds bostads AB (VSBo) är borgensavgiften likaså oförändrad om 0,4 %.

12. Internräntan för 2025 fastställs till 2,5 % i enlighet med SKRs rekommendationer. Internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader.

13. Politisk prioritering, Bullervall i Klevshult. Tekniska nämnden får uppdrag att skyndsamt ta fram en kostnadskalkyl.

14. Anläggningar på våra Idrottsplatser. Vi vill reservera 25 miljoner i pengar fram till 2030. Nuvarande planer och önskemål är under beredning i KoF, och är ännu inte äskade.

15 Politisk prioritering. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att kostnadsberäkna en förstärkning och utveckling av landsbygdsskolornas kvalitet och undervisningsmiljö.

2024-10-08

Thomas Axelsson (KD)

Magnus Thelin (L)

Jan – Erik Aronsson (SD)

Jörgen Johansson (C)

Lennart Karlsson (EMP)
